

Zneužití práva na informace

Abstrakt

Diplomová práce je komplexně zaměřena na téma zneužití práva na informace. Práce nejprve poskytuje teoretický rámec v oblasti práva na informace a zneužití práva. Na začátku je představeno právo na informace jako takové, popsán jeho charakter jako základního politického práva, historický kontext jeho vývoje a právní zakotvení na mezinárodní a národní úrovni. Následně je teoreticky uvedeno zneužití práva a princip zákazu zneužití práva. V návaznosti na to je popsána problematika zneužití práva na informace. Je teoreticky vymezeno, co se zneužitím práva na informace rozumí a proč je potřeba mít možnost se mu efektivně bránit. Posléze je uveden přehled nejvýznamnější judikatury v této oblasti, a to Nejvyššího správního soudu, Ústavního soudu a dalších. Je prezentováno, jak soudy postupně dovodily zneužití práva jako tzv. faktický důvod pro odmítnutí žádosti o informace. Jsou shrnuty nejvýznamnější teze z těchto rozhodnutí. Do hloubky se pak práce věnuje § 11a zákona č. 106/1999 Sb. o svobodném přístupu k informacím, který byl do zákona zakotven novelou č. 241/2022 Sb. Nejprve je uveden historický exkurz do pokusů zákon č. 106/1999 Sb. o svobodném přístupu k informacím novelizovat, tak aby v něm byla zakotvena možnost odmítnout žádost o informace na základě zneužití práva. Ustanovení § 11a je podrobně analyzováno. Následně se práce zaměřuje na jeho praktické implikace. Práce prezentuje poměrně rozsáhlý empirický výzkum týkající se užití § 11a povinnými subjekty, který ukázal, že daný paragraf byl zatím využit pouze zlomkem povinných subjektů, pokud ale na jeho užití došlo, bylo to ve většině případů na místě. Výsledky jsou podrobněji interpretovány a okomentovány. Je shrnuta i aktuální judikatura k novému paragrafu. Nakonec se práce zaměřuje na postup povinného subjektu a skýtá tak přehledné shrnutí a návod, jak postupovat v případě zneužití práva. Nezapomíná ani na žadatele, když stručně uvádí, jak se proti postupu povinného subjektu bránit.

Klíčová slova:

právo na informace, zneužití práva, zneužití práva na informace